

TUZLA TAHAFFUZHANESİ

Tuzla Tahaffuzhanesi, 19.yüzyılın sonlarında yaygınlaşan salgın hastalıklara karşı sınırlayıcı ve koruyucu bir önlem olarak devlet tarafından kurulmuştur. Başta kolera olmak üzere sıtma, tifo ve veba gibi bulaşıcı hastalıkları kontrol edebilmek için Anadolu'dan kara ve deniz yoluyla İstanbul'a gelen yolculara karantina uygulanan Tahaffuzhane'de, tebhirhane binası, kadın ve erkekler için ayrı ayrı düzenlenmiş iki hastahane, revir, yönetim ve karakol binaları ile konaklama amacıyla kullanılan barakalar yer almaktaydı. Tahaffuzhane, 20.yüzyılın başlarından itibaren denizyolunu kullanarak Balkanlardan göçedenler ile Lozan mübadelesi olarak bilinen karşılıklı nüfus değişimi kapsamında Rumeli'den denizyolu ile gelen mübadillerin iskan edilecekleri yerlere gönderilmeden önce sağlık kontrolünden geçirildikleri yer olarak özel bir anlam taşımaktadır.

Günümüzde İTÜ Denizcilik Fakültesi Tuzla Kampüsü içerisinde kalan Tuzla Tahaffuzhanesi'nden bugün sadece tebhirhane, revir ve yönetim binaları ayaktaadır. Bu yapılar da zaman içinde aldıkları ekler ve geçirdikleri değişikliklerle özgün görünümlelerinden oldukça uzaklaşmışlardır. Döneminin önemli tarihi olaylarına tanıklık eden bu yapılar topluluğu, Osmanlı Dönemi'nin sağlık örgütlenmesi ve tıp tarihi, göç ve mübadele tarihi ile endüstri arkeolojisi açısından taşıdığı önem nedeniyle 2012'de "*korunması gerekli kültür varlığı*" olarak tescil edilmiştir.

Sunulacak bildiriye, Tuzla Tahaffuzhanesi'ndeki yapıların karantina ve dezenfeksiyon istasyonu olarak kullanımlarına yönelik bilgi aktarılması; bugünkü durumları ile günümüze kadar gelebilen özgün donanımlarının tanıtılarak; yapısal veriler, tarihi belgeler, benzer yapılar ve sözlü tarih çalışmaları aracılığıyla farklı dönem kullanımlarına yönelik mimari özelliklerin tartışılması hedeflenmektedir.

Prof.Dr. Yegan Kahya
İTÜ Mimarlık Fakültesi-ICOMOS Türkiye